

Štud. leto 2013-2014

Predmet:
PREPOZNAVANJE IN
OCENJEVANJE POSEBNIH
POTREB

dr. Lidija Magajna, doc.
dr. Suzana Pulec Lah, viš.pred.

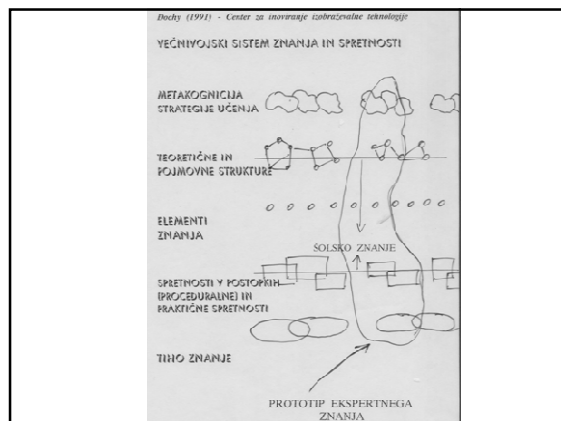
Izvajalki

- **Nosilka: dr. Lidija Magajna**
 - kabinet 321
 - e-pošta: lidija.magajna@guest.arnes.si
lidija.magajna@pef.uni-lj.si
 - GU: četrtek 11.30 – 12.30
- **Izvajalka: dr. Suzana Pulec Lah**
 - kabinet 234
 - e-pošta: suzana.pulec@guest.arnes.si
suzana.pulec@pef.uni-lj.si
 - GU:

Univerzitetni študijski program:
SRP, LOGO-SURDO, TIFLO-SUT

- semester: 4. število ECTS: 5

- **45 ur P** (dr. Magajna 27 ur, dr. Pulec Lah – 18 ur)
 - TOREK: 8.45 – 11.10 / 112 (odmor 10 minut)
 - prisotnost: 70 % (4 izostanki)
- **30 ur V** (dr. Pulec Lah): **urnik** - SV in LV, terenske vaje
!!??
 - PONEDELJEK:
 - prisotnost: 90% (1-2 izostanka)

Predstavitev UN

- Cilji/ kompetence
- Vsebine
- Predvideni študijski dosežki
- Načini ocenjevanja

1. CILJI / KOMPETENCE

Cilji so navedeni v terminih kompetenc.

1. (1) Sposobnost komuniciranja, sodelovalno/ timsko delo.
2. (2) Sintetično, analitično, ustvarjalno mišljenje ter reševanje problemov.
3. (3) Fleksibilna uporaba znanja v praksi.
4. (4) Avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost.

1. CILJI / KOMPETENCE_2

- 5.(11) Občutljivost/odprtost za ljudi in socialne situacije.
- 6.(12) Poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti, razlik in potreb posameznika.
- 7.(28) Oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oz. skupine, njihovih močnih in šibkih področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov (fizičnih, socialnih, kulturnih) z ustreznimi postopki in instrumenti.

1. CILJI / KOMPETENCE_3

- 8.(30) Zmožnost ugotavljanja posebnih potreb posameznika z uporabo ustreznih (diagnostičnih) postopkov, metod in tehnik.
- 9.(34) Uporaba ustreznih postopkov (metod) raziskovanja in razvoja prakse (področja dela).

2. OPIS VSEBINE

I. Ocenjevanje v specialni in rehabilitacijski pedagogiki, pogojeno s spremembami in razvojem stroke

- Ocenjevanje kot kontinuiran, dinamičen proces, ki zahteva kompleksen, celostno usmerjen pristop
- Prepoznavanje in ocenjevanje celotnega funkcioniranja otroka, okoljskih dejavnikov (fizičnih, socialnih, kulturnih) in interaktivnih vplivov.
- Modeli in načini preverjanja in ocenjevanja; standardno, formalno ocenjevanje; alternativno, neformalno ocenjevanje.

Vključujoča šola

- Koncept integracije – spada med normative koncepte

- Koncept vključevanja (inkluzije) - raziskuje pogoje in ovire v samem učnem okolju, ki omogočajo in onemogočajo učenčev optimalno učenje.

II. Vloge in sodelovanje udeležencev v procesu ocenjevanja

- Vloga osebe s posebnimi potrebami, staršev, učiteljev in drugih strokovnih delavcev na šoli in v zunanjih ustanovah v procesu ocenjevanja.
- Vloga specialnega in rehabilitacijskega pedagoga v interdisciplinarnem pristopu k prepoznavanju in ocenjevanju posebnih potreb.
- Timsko sodelovanje.

III. Splošen postopek prepoznavanja in ocenjevanja v SRP

- Splošen postopek prepoznavanja in ocenjevanja v specialni in rehabilitacijski pedagogiki, pregled področij ocenjevanja, postopkov in sredstev (instrumentarij).
- Ocenjevanje razvojnih motenj in ugotavljanje razvojnega statusa; primanjkljaji specifičnih bazičnih sposobnosti. Kriteriji za usmerjanje.
- Perspektiva moči (ocenjevanje močnih področij, interesov, varovalnih dejavnikov, dejavnikov uspešnega izida).

IV. Sinteza-interpretacija-načrtovanje

- Sinteza in interpretacija ugotovitev, od ocenjevanja k intervencijam.
- Načrtovanje in izvajanje sistematičnih pristopov k detekciji in odkrivanju posebnih potreb,
- ocenjevanje možnosti preprečevanja neugodnih izidov.

3. Predvideni študijski dosežki

1. ZNANJE IN RAZUMEVANJE

- Pozna in razume osnovne pojme in značilnosti sodobnih pristopov k prepoznavanju in ocenjevanju posebnih potreb na področju specialne in rehabilitacijske pedagogike;
- Razume in pojasni vlogo različnih modelov in načinov preverjanja in ocenjevanja, njihove značilnosti, prednosti in pomanjkljivosti;
- Pozna metode in tehnike ocenjevanja v specialni in rehabilitacijski pedagogiki (diagnostični instrumentarij);

1. ZNANJE IN RAZUMEVANJE

- Razume in zna utemeljiti vlogo različnih udeležениh oseb v procesu timskega dela in multidisciplinarnega pristopa k ocenjevanju;
- Diferencira med različnimi vrstami razvojnih motenj, pozna in razume kriterije za usmerjanje;
- Razume in pozna splošna in specifična odstopanja v funkcioniranju otrok, mladostnikov in odraslih z različnimi motnjami oziroma posebnimi potrebami;
- Zna analizirati interaktivno poglobljanje težav in razume pomen razvijanja dejavnikov uspešnega funkcioniranja in prilagajanja.

2. UPORABA ZNANJA

- Uporabi metode in tehnike prepoznavanja in ocenjevanja, specialno-pedagoški diagnostični instrumentarij;
- Ugotovitve o rezultatih aplikacije posameznih tehnik ocenjevanja uporabi pri interpretaciji rezultatov, evalvaciji programa pomoči in napredovanja posameznika.

3. REFLEKSIJA

- Kritično ovrednoti svoje izkušnje pri analiziranju in interpretiranju rezultatov;
- Vodi portfolio o z refleksijami o lastnem učenju pri aplikaciji različnih metod in tehnik ocenjevanja.

4. PRENOSLJIVE SPRETNOSTI

- Kritično bere, na osnovi analize in evalvacije različnih virov informacij opredeli problem;
- Socialne in etične veščine;
- Konstruktivno sodeluje v skupinskih razpravah in pri timskem delu (soustvarja rešitve);
- Uporablja IKT v učno-pedagoškem kontekstu.

4. Načini ocenjevanja

- 30 % individualne in skupinske naloge (portfolio)
- 70 % pisni izpit

POMEMBNO: oba izdelka morata biti ocenjena pozitivno!

· ocena : od 6-10 (pozitivno) oz. 1-5 (negativno)

<http://www.mojatrgovnica.si>

Ocenjevanje kot kontinuiran, dinamičen proces, ki zahteva kompleksen, celostno usmerjen pristop

Delne teze

dr. Lidija Magajna, doc

dr. Suzana Pulec Lah

Definicija diagnostičnega ocenjevanja/ ocenjevanja v specialni pedagogiki

Diagnostično ocenjevanje se v sodobnih specialno-pedagoških usmeritvah pojmuje kot dinamičen, fleksibilen proces zbiranja podatkov o otroku/osebi, ki so potrebni za oblikovanje mnenja in odločitve o njem (McLoughlin in Lewis, 2009; Lerner, 2003).

To je sistematičen proces zbiranja izobraževalno relevantnih informacij za izvajanje vzgojno-izobraževalnih in pravnih odločitev o potrebah in upravičenosti do različnih oblik podpore in pomoči.

Ocenjevanje kot proces

Dinamičen proces –

ugotavlja začetno, prehodno in končno stanje nekega sistema – procesno ocenjevanje – ni enkratno dogajanje

Fleksibilen proces –

ne predpisuje zaporedja poteka, uporabljenega instrumentarija in metod dela, dopušča prilagajanje strategij posebnim potrebam posameznega otroka.

Sistematičen in nameren proces –

organizirano zbiranje informacij/podatkov za različne namene.

**Ocenjevanje je proces zbiranja
podatkov z namenom**

**(1)specificirati in preveriti (verificirati)
“probleme” in**

**(2)oblikovati/sprejeti odločitve o
učencih/osebi, katere funkcioniranje
ocenjujemo** (Salvia, Ysseldyke).

Sodobne opredelitve ocenjevanja

- Ne izhajajo več iz motnje, temveč iz specifičnih potreb posameznika na različnih vzgojno-izobraževalnih področjih.
- Nova šolska zakonodaja in podzakonski predpisi o usmerjanju otrok s posebnimi vzgojnimi in izobraževalnimi potrebami.
- Sodobna spoznanja in interakcijsko pojmovanje težav, motenj ali ovir (otrok, kurikulum, celoten ekološki sistem).
- Razvoj znanosti, nove vede, interdisciplinarna povezanost, povezanost med teorijo in prakso.
- Razvoj izobraževanja strokovnjakov in porast kvalitete znanja.

- **Družbeno-ekonomska struktura družbe in spremembe v vrsti odstopanj, ki jim družba namenja posebno skrb (vpliv tradicije, pa tudi finančnih sredstev in pogojev v posamezni državi)**

- naraščanje zahtev po nivoju pismenosti v sodobni tehnološki družbi
- Med leti 1976/1977 in 1996/1997 se je število učencev, ki dobivajo pomoč kot učenci s SUT-PPPU, povečalo za 283%. V tem obdobju se je število učencev, ki dobivajo pomoč kot mentalno retardirani (MR) zmanjšalo za 60% (U. S. Dept. od Education, 1998)

Podatki o številu izdanih odločb o usmeritvi glede na vrsto primanjkljaja, ovire oz. motnje (od 2005-2013), ZRSS, vir baza Oracle												
KRITERIJI	RS										SKUPAJ	%
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
motnje v duševnem razvoju	731	631	325	727	646	549	403	394	345	4.751	9,3	
mejne intelektualne sposobnosti	671	373	128	151	88	42	19	3	0	1.475	3,1	
slapi in slabovidni	72	48	40	54	45	40	38	34	30	491	0,8	
gluhi in naglušni	191	172	80	176	180	121	107	108	127	1.262	2,4	
govorno-jezikovne motnje	161	301	198	338	416	554	530	533	656	3957	6,4	
gibalno ovirani	205	182	99	173	153	136	124	115	98	1.285	2,5	
dolgotrajno bolni	296	383	353	676	786	730	752	795	792	5.563	10,1	
primanjkljaji na pos.področjih učenja	1.761	2.053	1.110	2.383	2.362	2.601	2.444	2676	2273	19.663	36,7	
čustvene in vedenjske motnje	39	26	17	38	43	54	59	65	71	412	0,7	
vseh motenj	1.066	1.129	825	1.859	1.970	2.239	2.029	2098	1978	15.193	27,9	
Skupaj	5.193	5.298	3.175	6.575	6.689	7.066	6.506	6.821	6370	53.692	100,0	

Diagnostično ocenjevanje kot vrsta ocenjevanja za učenje

1. "Ocenjevanje učenja" (sumativno ocenjevanje) napram "ocenjevanju za učenje"
2. Ocenjevanje za učenje – definicija
3. Vrste ocenjevanja za učenje:
 1. Formativno ocenjevanje
 2. Diagnostično ocenjevanje

Kaj je ocenjevanje za učenje?

Izraz **ocenjevanje za učenje** se nanaša na vse tiste aktivnosti, ki jih učitelji in njihovi učenci izvajajo pri ocenjevanju sebe in ki priskrbijo povratne informacije za preoblikovanje aktivnosti učenja in poučevanja, v katere so angažirani.

Ocenjevanje za učenje je torej usmerjeno v prihodnost in z dajanjem povratnih informacij podpira predvsem napredovanje učenca (Black in William, 1998).

Ocenjevanje za učenje- stopnje

Smith (2007) ocenjevanje za učenje deli v tri ključne stopnje:

1. zbiranje informacij o učencih,
2. analiziranje in interpretiranje teh informacij in
3. uporaba ugotovitev za informiranje poučevanja in pomoč učencem, da se sami učijo, izboljšajo svoje procese učenja in bolje napredujejo.

Ključna vprašanja, ki si jih zastavljamo v procesu ocenjevanja za učenje:

- Kako sem napredoval? Kako je učenec napredoval?
- Kakšne težave so še prisotne?
- Kakšno podporo in pomoč potrebuje zdaj?

Formativno ocenjevanje

Formativno ocenjevanje običajno poteka nepretrgoma med samim procesom učenja, tovrstno ocenjevanje učence podpira in jim pomaga z dajanjem povratnih informacij.

Ugotovitve formativnega ocenjevanja morajo biti dejansko uporabljene za poučevanje, ki je usmerjeno v upoštevanje učenčevih vzgojno-izobraževalnih potreb.

Diagnostično ocenjevanje

Namen diagnostičnega ocenjevanja pa je podpirati in pomagati učencem pri učenju z diagnosticiranjem njihovih težav pri učenju.

Cilj diagnostičnega ocenjevanja je torej z diagnosticiranjem težav pri učenju nuditi učencem potrebno podporo in pomoč pri učenju.
